

**Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України**

Кафедра управління у сфері цивільного захисту

Чубань В.С., Пасинчук К.М., Котляр Д.О.

Цивільне право (особлива частина)

Методичні вказівки до виконання **контрольної роботи №3**
для підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої
освіти в галузі знань 08 «Право»
спеціальність 081 «Право»

Черкаси – 2023

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля (протокол №1 від «28» серпня 2023 р.)

Чубань В.С., Пасинчук К.М., Котляр Д.О.

Цивільне право (особлива частина): [методичні вказівки до виконання контрольної роботи №3 для підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 08 «Право» спеціальність 081 «Право»] / Чубань В.С., Пасинчук К.М., Котляр Д.О.// Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля, 2023.–21с.

© Чубань В.С., Пасинчук К.М., Котляр Д.О.

© Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА.....	4
ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	5
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ...	5
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ.....	6
ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	8
ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	15
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	18
ДОДАТОК.....	20

ВСТУП

Методичні вказівки з навчальної дисципліни «Цивільне право» адресовано для здобувачів підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 08 «Право» спеціальність 081 «Право».

Представлений посібник складається з вступу, семи розділів, списку рекомендованої літератури. У посібнику викладено матеріали, необхідні для самостійного виконання контрольної роботи з дисципліни “Цивільне право”, подано інформацію щодо організаційно-методичного забезпечення самостійної роботи здобувача, форм і методів поточного та підсумкового контролю, оцінювання результатів засвоєння знань здобувачів, вимоги до оформлення контрольної роботи та вибору варіанту, завдання для виконання контрольної роботи. У необхідному об’ємі вказано базову та допоміжну літературу.

Завдання, що становлять зміст контрольної роботи здобувача, охоплюють усю теоретичну структуру курсу дисципліни, і сформульовані так, що повною мірою дають змогу перевірити, як здобувачі засвоїли знання з курсу.

Кожен варіант контрольної роботи містить теоретичні питання та ситуаційні задачі. Усі варіанти рівнозначні за своєю складністю і потребують застосування широкого діапазону знань.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА

Самостійна робота здобувача, відповідно до Державних стандартів освіти, повинна становити не менш як 50% часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень.

Головною метою самостійної роботи здобувача є формування його пізнавальної активності, засвоєння ним основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості.

Основними завданнями самостійної роботи здобувача є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні встановлених стандартів.

Зміст самостійної роботи здобувача визначається навчальною програмою вивчення дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Обсяги самостійної роботи окремого здобувача можуть значно виходити за межі навчальної програми, якщо це зацікавило його і у нього виникло

бажання (потреба) у поглибленні та розширенні знань з даної навчальної дисципліни.

Самостійна робота здобувачів охоплює: підготовку до аудиторних занять; виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; самостійну роботу; підготовку до всіх видів контрольних випробувань тощо.

Самостійному вивченню здобувачами курсу чи окремих його тем передують оглядові лекції, на яких розглядаються завдання та послідовність вивчення курсу, найбільш важливі та проблематичні аспекти дисципліни, особливості їхнього вирішення у сучасних умовах глобалізації освітньої діяльності.

ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння здобувачами тем, передбачених програмою дисципліни «Цивільне право». Форма підсумкового контролю – іспит.

Одним з методів контролю знань дисципліни “Цивільне право” є контрольна робота здобувача.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Оцінювання результатів засвоєння знань здобувачів здійснюється у такий спосіб і за такими критеріями: результати самостійної роботи (контрольна робота); результати іспиту.

Шкала оцінювання знань наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D		
50-54	E	задовільно	
35-49	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно	не зараховано

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ

Контрольна робота є самостійним видом роботи здобувача, передбаченим навчальним планом вивчення курсу „ Цивільне право”.

Робота повинна бути надрукована на аркушах формату А4 шрифтом Times New Roman, розмір 14, інтервал – 1,5 (поля: верхнє та нижнє 2 см, лїве 3,5 см, праве 1,5 см) та вкладена у файл. Обсяг роботи – 10-15 друкованих аркушів. На титульному листі необхідно вказати назву предмету що вивчається, номер залікової книжки, назву навчального закладу.

Структура контрольної роботи: титульний лист, зміст, відповіді на питання, список використаних джерел.

Під час виконання роботи потрібно спочатку зазначити питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретні, написані чорнилами одного кольору, державною мовою, акуратно оформлені.

При відповіді на практичне завдання – обов’язково робити посилання на нормативні акти держави і використовувати їх при розкритті питань.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними вказівками, питаннями, підібрати і опрацювати нормативні акти, літературні джерела, передивитися записи, зроблені на лекціях.

На кожній сторінці слід залишати поля шириною 30 – 35 мм. для зауважень рецензента. В кінці роботи потрібно вказати перелік літератури, поставити дату і підпис. Виконана робота направляється в інститут на перевірку в строк, який вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Оцінюється робота з урахуванням глибини викладення матеріалу, самостійності виконання та вміння використовувати теоретичні знання на практиці.

Рівень знань здобувачів дисципліни за підсумками виконання контрольних робіт оцінюється з огляду на наступні критерії:

1. Повнота та правильність виконання завдання – основний критерій.

2. Здатність здобувача:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- аналізувати зміст правових актів, які нормують організацію страхових відносин;
- робити узагальнюючі висновки по питанню, яке винесено на розгляд.

Оцінка за виконання контрольної роботи виставляється за наступною системою:

- **“50 балів”** – якщо здобувач показав глибокі знання програмного матеріалу, грамотно і логічно його виклав, бачить проблеми та протиріччя, аналізує та розв’язує складні завдання, застосовуючи при цьому діючі нормативно-правові акти;

- **“40 балів”** – якщо здобувач твердо знає і виклав програмний матеріал, крім відтворення знань, ще і вміє розв’язувати типові завдання; без істотних помилок та вірно використав свої знання при письмовому вирішенні практичного завдання;

- “**30 балів**” – якщо здобувач в основному виклав матеріал, не розкривши окремих деталей, допустивши окремі несуттєві помилки при відповіді на теоретичні та практичне питання; продемонстрував вміння відтворити знання;
- “**незадовільно**” – якщо здобувач дав неправильну відповідь на поставлені питання або не по суті питання, або робота виконана не по варіанту.

Отримавши контрольну роботу з рецензією викладача, здобувач факультету заочного навчання зобов'язаний уважно ознайомитися із зауваженнями рецензента та внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки. На обкладинці допрацьованої роботи необхідно вказати „Повторно” і направити її на рецензію.

Контрольна робота, що виконана не за своїм варіантом, в якій розкриті не всі питання, або не в повному обсязі, не має списку використаної літератури - не зараховується.

Є можливість отримання індивідуального завдання, яке заздалегідь обговорюється з викладачем.

Здобувачі, які несвоєчасно направили контрольну роботу без поважних причин, на екзаменаційну сесію не викликаються.

В тексті контрольної роботи обов'язкове посилання на використані літературні джерела, перелік яких наводиться у списку літератури. У список використаної літератури вносяться праці, з яких запозичуються цитати, думки, статистичні дані, на які робиться посилання. Бібліографічні посилання – це сукупність відомостей про літературне джерело, що використовується в тексті контрольної роботи. Джерела в списку літератури потрібно розташовувати згідно порядку посилань в тексті записки або в алфавітному порядку. Відомості про джерела повинні включати: прізвище та ініціали автора, місце видання, видавництво та рік видання, кількість сторінок. Посилання в тексті на джерела потрібно розташовувати у квадратних дужках, порядковий номер згідно з списком літератури.

У разі не зарахування контрольної роботи вказуються причини цього. Контрольна робота може бути не зарахована у випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- теоретичне завдання виконане з порушенням вимог до нього, в т.ч. стосовно обсягу;
- не виконано або не вірно виконано одне із завдань.

Контрольна робота передається методисту факультету заочного навчання.

Контрольна робота складається із теоретичного питання та практичного завдання. *Обов'язковими вимогами до теоретичного завдання є:*

- зміст;
- висвітлення питання;
- посилання (при запозичені тексту);
- список літератури.

Варіант завдання визначається за останньою цифрою залікової книжки.

На титульній сторінці необхідно вказати прізвище, ім'я та ім'я по батькові здобувача, курс, групу, номер залікової книжки (шифр) (зразок

оформлення титульної сторінки контрольної роботи наведено у ДОДАТКУ А).

Здобувач при необхідності може звернутися за усною або письмовою консультацією до викладача.

Перелік завдань до виконання контрольної роботи ВАРІАНТ 1

I. Розкрийте наведене теоретичне питання:

1. Права та обов'язки сторін, їх зміст та порядок виконання

II. Проаналізуйте наведені ситуації:

1. Внаслідок автомобільної аварії загинуло подружжя Никифорових. Чоловік помер на місці аварії, а дружина – через чотири години в лікарні. У подружжя Никифорових залишилось двоє дітей: син та дочка, а крім них, мати Никифорова віком 72 роки, батько Никифорової віком 65 років та дорослий непрацездатний брат Никифорова, який мешкав разом з подружжям Никифорових.

Визначте коло спадкоємців після смерті подружжя Никифорових.

2. Степанов домовився з Хоменком про укладення договору купівлі-продажу садиби. Хоменко передав Степанову 28 000 грн – повну суму вартості садиби, про яку домовились сторони. Вони уклали письмовий правочин, Степанов передав Хоменку домову книгу. Через півроку Хоменко дізнався, що договір купівлі-продажу нерухомості має бути укладено в письмовій формі із нотаріальним посвідченням. Він звернувся до Степанова з проханням прийти до нотаріуса і оформити правочин. Останній відмовився від цього, посилаючись на те, що він претензій до покупця не має, а гроші вже частково витратив на власні потреби. Хоменко звернувся з позовом до суду про визнання права власності.

На знання якого питання розраховано завдання? В якій формі має укладатися договір купівлі-продажу нерухомості? Яке рішення має прийняти суд?

ВАРІАНТ 2

I. Розкрийте наведене теоретичне питання:

1. Зберігання речей, що є предметом спору (секвестр)

II. Проаналізуйте наведені ситуації:

1. Сім'я громадянина Трушина складалась: з дружини віком 60 років, чоловіка дочки, яка померла за рік до смерті Трушина, та двох онуків. Трушин помер, залишивши заповіт, в якому єдиним спадкоємцем була зазначена померла дочка.

Яка в даному випадку підстава спадкування? Як має бути розподілене

спадкове майно? Як його належало б розподілити, якби дочка Трушина померла через місяць після смерті свого батька, не встигнувши прийняти майно?

2. На зовнішній стороні балкона квартири громадянина Зленка були прикріплені лотки із землею, в яких вирощувались квіти. У вітряний день один із лотків зірвався і впав на кузов легкового автомобіля, який знаходився під балконом і належав громадянину Кутовому. В результаті події, за висновками товарознавчої експертизи, було завдано збитку на 2000 грн. Кутовий запропонував Зленку добровільно його відшкодувати. Однак той відмовився, посилаючись на те, що його вини у цьому нема, і якби не шквальний вітер, то лоток не зірвало б з його кріплення. Крім того, він посилався на те, що належний Кутовому автомобіль був припаркований з порушенням встановлених правил: не на проїжджій частині дороги, а безпосередньо під балконом, більше того – на клумбі, яку Зленко підтримував у належному стані – скопував землю, насаджував квіти, полов, поливав.

Які правовідносини виникли в даній ситуації? Які факти мають важливе значення для кваліфікації правовідносин? Визначіть, кому з означених осіб і ким буде компенсовано матеріальну шкоду.

ВАРІАНТ 3

I. Розкрийте наведене теоретичне питання:

1. Наслідки порушення договору позичальником

II. Проаналізуйте наведені ситуації:

1. Громадянин Дяченко пред'явив позов до вдови Борисенка про відшкодування шкоди завданої каліцтвом. Позивач зазначив, що автомобіль під керуванням Борисенка скоїв ДТП, внаслідок якої йому завдані тяжкі тілесні ушкодження, що стали причиною повної втрати професійної працездатності. Посилаючись на те, що відповідачка в добровільному порядку відмовилась відшкодувати втрачений у зв'язку з каліцтвом заробіток, позивач просив стягнути з неї одноразово 1817 грн. і щомісячно по 908 грн., а також моральну шкоду в розмірі 8765 грн. Суд задовольнив позов. У касаційній скарзі відповідачка просила скасувати рішення суду і звільнити її від відповідальності, посилаючись на те, що, як встановила судово-медична експертиза, її чоловік помер за кермом від серцевого нападу, і вже некерована машина завдала шкоди Дяченку, тому вона не повинна нести відповідальність за заподіяну після смерті чоловіка шкоду.

Проаналізуйте обставини справи і вкажіть, за які борги спадкодавця відповідає спадкоємець.

2. Відповідно до правочину між об'єднанням «Верстатозавод», деревообробним комбінатом і банком «Грот», останній зобов'язався придбати

та передати в користування ДОК комплект нових деревообробних верстатів на умовах повернення коштів банку і додаткової плати в сумі 13% щорічно від суми правочину протягом 5 років. Два роки ДОК виплачував платежі справно, а потім, після пожежі, перестав, пояснюючи це тим, що верстати стали непридатними, а ризик їх загибелі лежить на власникові. Внаслідок цього і припинились договірні відносини між сторонами.

Дайте кваліфікацію відносин, що склалися між сторонами. Які особливості цих відносин у наведеному випадку та їх різновиди? Дайте обґрунтований висновок у справі.

ВАРІАНТ 4

I. Розкрийте наведене теоретичне питання:

1. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки

II. Проаналізуйте наведені ситуації:

1. Води під час весняної повені все більше підмивали беріг річки, і це загрожувало будівлям і земельним ділянкам. Громадянин Звягінцев вжив заходів для укріплення берегу, до якого прилягала його ділянка, відходами залізобетонного виробництва і будівельними відходами, які купив у будівельного об'єднання. Одночасно він укріпив і беріг, до якого прилягала земельна ділянка і будинок громадянина Карпова, який постійно проживав у місті, а будинок використовував для відпочинку. На вимогу Звягінцева пропорційно розділити між ними понесені витрати по укріпленню берега Карпов відповів, що на такі витрати він не уповноважував Звягінцева і не укладав з ним правочину. Більше того, якщо будинок був би знесений повинню, то він, як зареєстрований у ньому, мав би право на одержання житла.

Які особливості зобов'язань, що виникають у наведеній ситуації? Як необхідно вирішити справу по суті?

2. Автомашиною панчішної фабрики перевозився вантаж, що належав прядильному цеху фабрики «Червона нитка». На шляху прямування на автомашині виникла пожежа, в результаті чого вантаж був пошкоджений. Фабрика пред'явила позов до перевізника про стягнення збитків. У господарському суді відповідач проти позову заперечував, оскільки, на його думку, обставини та причини пожежі на день розгляду справи невідомі, вину перевізника в пошкодженні вантажу слід вважати недоведеною. При цьому представник панчішної фабрики вказав, що Статут автомобільного транспорту передбачає випадки, коли перевізник звільняється від відповідальності за пошкодження вантажу. По даній справі, щоб покласти відповідальність на панчішну фабрику, необхідно установити, що пошкодження вантажу виникло не з причин, що вказані у Статуті.

Чи обґрунтовані заперечення панчішної фабрики? Яке рішення повинен

винести господарський суд?

ВАРІАНТ 5

I. Розкрийте наведене теоретичне питання:

1. Об'єкт, суб'єкти та зміст зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави

II. Проаналізуйте наведені ситуації:

1. Подружжя Титових пред'явило позов до громадянки Бабкіної про стягнення завданих збитків. Позовні вимоги мотивували тим, що громадянин Марченко, керуючи належною йому автомашиною «Жигулі», в якій знаходились його дружина і двоє дітей, допустив порушення правил дорожнього руху, що призвело до зіткнення з автомашиною «Москвич», яка належить позивачам. Внаслідок автоаварії подружжя Марченків загинуло, а їх дітям та позивачам у справі заподіяно тілесні ушкодження. Після смерті Марченків залишилось спадкове майно, спадкоємцями якого є неповнолітні діти. Опікуном призначена Бабкіна – відповідачка в справі. Винними діями водія «Жигулів» позивачам завдано збитків, які складаються з вартості ремонту автомашини «Москвич» і втраченого заробітку у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю.

Рішенням суду позов задоволено частково. Стягнуто на користь Титових 7313 грн. в рівних частинах кожному. Стягнення звернуто на частку в майні, належному Марченкам, яке перебуває в управлінні опікуна Бабкіної, на одержані нею зарплату і премію Марченка, а також нараховані Марченко, але не витребувані з місця роботи грошову компенсацію за невикористану відпустку та страхові виплати. У рішенні суду вказувалось про стягнення половини вказаних сум як таких, що є спільною сумісною власністю подружжя.

Чи правильне рішення прийняв суд? Хто повинен відшкодувати шкоду і в якому обсязі, якщо заподіювач шкоди помер?

2. При виконанні службових обов'язків – рятуванні життя дитини, що опинилася у воді на колишньому кар'єрі, дільничний інспектор Ляшенко отримав травму. Внаслідок отриманої травми працівник міліції був визнаний інвалідом і йому була призначена пенсія з інвалідності. У зв'язку з інвалідністю він був звільнений з ОВС як такий, що не придатний для подальшого проходження служби. У встановленому порядку йому була призначена, але не виплачена матеріальна компенсація різниці між отриманим на момент звільнення грошовим утриманням та призначеною пенсією. Вважаючи це недостатнім, Ляшенко подав позов до суду про відшкодування УВС завданого збитку у вигляді втраченого ним грошового утримання. Крім того, він вимагав також компенсації моральної шкоди внаслідок вимушеного звільнення та безробіття.

Які правовідносини виникли в даному випадку і якими нормами права вони регулюються? Чи є підстави для задоволення вимог Ляшенка?

ВАРІАНТ 6

I. Розкрийте наведене теоретичне питання:

1. Поняття та види спадкування

II. Проаналізуйте наведені ситуації:

1.3 необережності 13-річного Ігоря виникла пожежа, внаслідок якої згоріли чотири приватні гаражі, у тому числі, гараж, автомашина та інше майно подружжя Велихів. При з'ясуванні обставин справи було встановлено, що власниця одного із згорілих гаражів Коріна, від'їжджаючи у відпустку, довірила свій гараж, в якому знаходилися кролі, а також зберігався мопед та пальне до нього, Ігореві, щоб він під час її відпустки годував кролів. Коли Ігор намагався завести мопед, який належав Коріній, від іскри зайнявся бензин, яким були облиті підлога та двері гаража, що і було причиною пожежі. Подружжя Велихів звернулося до суду з позовом до батьків Ігоря про відшкодування заподіяної шкоди. Суд цей позов задовольнив у повному обсязі.

Чи правильно вирішена справа?

2. Харківський механічний завод за договором передав товариству «Перспектива» комплект розробленої його спеціалістами конструкторської документації на виготовлення приладу для визначення вмісту нітратів в овочах та фруктах.

Згідно з умовами договору завод, крім документації, також зобов'язався передати досвід по налагодженню технологічного процесу.

Яким договором мають бути врегульовані відносини сторін? Які умови мають бути визначені в цьому договорі?

ВАРІАНТ 7

I. Розкрийте наведене теоретичне питання:

1. Спадкування за заповітом як вид спадкування

II. Проаналізуйте наведені ситуації:

1. Душевнхворий громадянин Юрченко, проникнувши до квартири громадянки Савченко, пошкодив її майно на суму 4500 грн. Савченко звернулася з позовом про стягнення цієї суми з матері душевнхворого. У суді було встановлено: по-перше, що Юрченко не визнаний недієздатним у встановленому законом порядку; по-друге, що його мати під час заподіяння сином шкоди була тяжко хвора і знаходилась на стаціонарному лікуванні в лікарні.

Хто є належним відповідачем за позовом Савченко?

2. Договором банківської позики передбачалось повернення клієнтом

кредиту 17 липня 2019 року з уплатою процентів за користування кредитом.

Позичальник 26 травня 2019 року звернувся до банку з клопотанням про надання відстрочки виплати боргу до 18 серпня 2019 року. Банк погодився надати відстрочку, але при умові, що процентна ставка буде збільшена на 3 пункти. На таких умовах одержати відстрочку клієнт не погодився. Після цього банк 31 травня 2019 року вирішив розірвати договір достроково, а заставлені клієнтом (по договору застави) комп'ютери звернути у свою власність, оскільки не бачив реальної можливості повернення позичених коштів і виплати процентів у встановлений строк.

Клієнт оскаржив таке рішення банку в господарський суд, вказуючи на те, що частину коштів він міг би повернути до 17 липня 2019 року, а до кінця липня виплатити весь борг. Крім того, позичальник вважає, що банк не має права таким чином розпоряджатись заставленим майном.

Чи можливе надання відстрочки повернення кредиту? Якщо так, то на який строк і на яких умовах? Чи можлива сплата боргу частинами? Чи міг банк звернути у власність заставлене майно? Дайте мотивований висновок по справі.

ВАРІАНТ 8

I. Розкрийте наведене теоретичне питання:

1. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу

II. Проаналізуйте наведені ситуації:

1. Громадянин Ковальов на своєму автомобілі пересувався однією з вулиць Одеси, коли побачив, що перед ним частина дороги провалилась вниз. Щоб не потрапити в провалля, Ковальов різко повернув кермом вправо і вдарив автомобіль, що належав прокуратурі Одеської області, а той, у свою чергу, пошкодив автомобіль громадянина Перова.

В результаті низки аварій та провалля по магістральній вулиці на день було припинено рух. Завдана пошкодженням автомобілів матеріальна шкода: Ковальову – 4560 грн, прокуратурі – 7000 грн, Перову – 820 грн. При оформленні протоколу по факту ДТП виявилось, що Перов був у стані легкого сп'яніння, у зв'язку з чим у нього було вилучене посвідчення водія і за матеріалами справи зроблений висновок, що він не зміг правильно оцінити обстановку і уникнути маневрування зіткнення автомобілів. Крім того, в автомобільну пробку потрапив автомобіль-морозильник, що перевозив морозиво. Внаслідок неможливості зберегти температурний режим було зіпсовано товару на 9000 грн.

Проаналізуйте ситуацію і виявіть, які склалися правовідносини. Яким чином, ким і кому буде компенсована матеріальна шкода?

2. ПАТ «Істомін» мало патент на виготовлення зварним методом вагонеток для перевезення сталі. Воно уклало договір про передання

виключних майнових прав інтелектуальної власності з фірмою «Общемаш» на строк три роки.

За п'ять місяців до цього ПАТ «Істомін» уклало ліцензійний договір щодо того ж об'єкта інтелектуальної власності з фірмою «Вагонремонт» строком на один рік.

Оскільки фірма «Общемаш» отримала виключні майнові права інтелектуальної власності, вона вимагала дострокового розірвання ліцензійного договору між ПАТ «Істомін» і фірмою «Вагонремонт». У претензії було вказано, що в протилежному випадку фірма «Общемаш» буде пред'являти позов до суду з вимогою про розірвання ліцензійного договору між ПАТ «Істомін» і фірмою «Вагонремонт» в примусовому порядку і компенсації спричинених збитків на суму сімсот тисяч гривень.

Дайте юридичний аналіз ситуації з посиланням на норми права. Чи аргументовані претензії фірми «Общемаш»?

ВАРІАНТ 9

I. Розкрийте наведене теоретичне питання:

1. Кредитний договір

II. Проаналізуйте наведені ситуації:

1. У жовтні 2019 року мати неповнолітньої Костенко звернулась до суду з позовом до ТОВ «Селяночка», в якому просила стягнути на її користь матеріальну шкоду в сумі 2000 грн., заподіяну крадіжкою її майна з ячейки для ручної кладі в приміщенні супермаркету ТОВ «Селяночка» та моральну шкоду в розмірі 2000 грн., яку обґрунтовує отриманим в результаті крадіжки її неповнолітньою донькою стресом, необхідністю в святкові дні займатись зміною дверних замків, порушення життєвих планів.

Суд встановив, що неповнолітня Костенко залишила в ячейці для ручної кладі сумку з особистими речами (ключами від квартири, мобільним телефоном, та іншими речами) тому, що в цій сумці знаходились речі, що продаються також в цьому супермаркеті. Рішенням суду першої інстанції позов було задоволено в повному обсязі.

Проаналізуйте правовідносини, що виникли. Підготуйте обґрунтування правової позиції однієї з сторін.

2. У ході укладання договору на поставку сировини між шкіряним заводом і підприємством по виготовленню спортінвентаря виникли розбіжності щодо форм і порядку проведення розрахунків. Представник шкіряного заводу наполягав на внесенні в договір пункту про те, що розрахунки повинні здійснюватися лише у формі покритих безвідкличних акредитивів. Причому кошти, на думку представника, мають перераховуватися на рахунок постачальника (шкіряного заводу) до відправки сировини покупцю. Директор

підприємства «Спортінвентар» виступив проти внесення такого пункту, бо вважав, що акредитивна форма розрахунків застосовується тільки як санкція за порушення розрахункової дисципліни і не може застосовуватися до добросовісного покупця. Замість вищевказаної форми безготівкових розрахунків директор запропонував розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.

Оцініть докази сторін. Дайте порівняльну характеристику таких форм безготівкових розрахунків, як акредитив і розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.

ВАРІАНТ 0

I. Розкрийте наведене теоретичне питання:

1. Договір банківського вкладу на користь третьої особи

II. Проаналізуйте наведені ситуації:

1. Мати Коробкова застрахувала життя та здоров'я свого повнолітнього сина Григорія 16 жовтня 2018 р. строком на один рік.

Через три місяці, 16 січня 2019 р., Григорій потрапив у автокатастрофу й пошкодив ноги. Мати повідомила про це страхову компанію через три дні після страхового випадку.

Страхова компанія відмовила у виплаті страхової суми через такі обставини: оформлення страхового випадку було здійснено з порушенням строків, встановлених законом, а саме – 29 січня 2019 р., що сталося через недбалість страхового агента, який за це був звільнений з роботи; водій автомобіля, в якому перебував під час автокатастрофи Григорій, відшкодував останньому шкоду, завдану ушкодженням здоров'я, тому вже немає підстав для сплати страхової суми.

Що таке страхування на користь третьої особи? У чому особливості цього договору? Проаналізуйте ситуацію з точки зору закону й дайте юридичний висновок.

2. Вироком суду Тараненко та Кіндратенко були засуджені за крадіжку майна Вірченко. При розгляді кримінальної справи був розглянутий цивільний позов Вірченко.

З засуджених солідарно було стягнуто на користь потерпілої 12 000. грн. Як зазначено в матеріалах справи, у Вірченко 11 січня 2018 р. було вкрадено шубу і запасні деталі до автомобіля, а 3 жовтня 2017 р. вона уклала договір добровільного страхування домашнього майна на суму 7 тис. грн строком на 2 роки. Договір було укладено з оглядом майна страховим агентом та виплатою йому страхового внеску готівкою.

Після винесення вироку Вірченко звернулася до страхової компанії з вимогою про виплату їй страхового відшкодування у зв'язку з настанням

страхового випадку, але в цьому їй було відмовлено. Дирекція страхової компанії обґрунтовувала свою позицію тим, що згідно з вироком суду із засуджених стягнуто 12 тис. грн. на користь Вірченко.

Чи відноситься вкрадене майно до об'єктів страхування? Чи настав страховий випадок? Як слід вирішити ситуацію?

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Договір про надання послуг.
2. Виконання договору про надання послуг.
3. Плата за договором про надання послуг.
4. Відшкодування виконавцеві фактичних витрат за договором про безоплатне надання послуг.
5. Строк договору про надання послуг.
6. Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг.
7. Розірвання договору про надання послуг.
8. Договір доручення: поняття, ознаки, сфера застосування.
9. Співвідношення між поняттями «доручення» і «довіреність».
10. Сторони у договорі.
11. Зміст договору доручення.
12. Права та обов'язки сторін, їх зміст та порядок виконання.
13. Припинення договору доручення.
14. Договір комісії: поняття, ознаки, сфера застосування.
15. Договір комісії і суміжні договори.
16. Сторони у договорі.
17. Зміст договору комісії.
18. Права та обов'язки сторін, їх зміст та порядок виконання.
19. Припинення договору комісії.
20. Поняття та ознаки договору управління майном.
21. Зміст договору управління майном.
22. Договір перевезення пасажирів та багажу.
23. Договір транспортного експедитування.
24. Договір зберігання.
25. Зберігання речей, що є предметом спору (секвестр).
26. Зберігання автотранспортних засобів.
27. Наслідки порушення договору позичальником.
28. Кредитний договір.
29. Договір банківського вкладу на користь третьої особи.
30. Поняття та правове регулювання кредитно-розрахункових відносин.
31. Зобов'язання з односторонніх дій та інші позадоговірні зобов'язання.
32. Спадкування.
33. Недоговірні зобов'язання, їх особливості та види.
34. Зобов'язання із публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу.

35. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу.
36. Зобов'язання із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
37. Зобов'язання із рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.
38. Поняття і значення зобов'язань із відшкодування шкоди.
39. Елементи зобов'язання із відшкодування шкоди.
40. Підстави (умови) виникнення зобов'язання із відшкодування шкоди.
41. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого.
42. Врахування вини потерпілого та матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоду при вирішенні питання про відшкодування шкоди.
43. Відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою права на самозахист та у стані крайньої необхідності.
44. Відшкодування шкоди, завданої працівником.
45. Відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх службовими чи посадовими особами.
46. Особливості відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, досудового слідства, прокур. чи суду.
47. Відшкодування шкоди, завданої малолітньою, неповнолітньою, недієздатною, обмежено дієздатною особою.
48. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними.
49. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
50. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я. 21. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого.
51. Поняття та підстави виникнення зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави.
52. Об'єкт, суб'єкти та зміст зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави.
53. Спадкове право та його місце в системі цивільного права.
54. Поняття та види спадкування.
55. Підстави для відкриття спадщини.
56. Спадкування за заповітом як вид спадкування.
57. Умови спадкування за законом. Черговість спадкування за законом, зміна черговості.
58. Спадкування за правом представлення.
59. Загальний порядок прийняття спадщини. Особливості прийняття спадщини окремими категоріями спадкоємців.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Конституція України [Електронний ресурс]: Конституція від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Житловий кодекс Української РСР [Електронний ресурс]: від 30 червня 1983 р. № 5464-Х. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10>.
4. Земельний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 12 липня 1984 р. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
6. Сімейний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 10 січня 2002 року № 2947-III. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
7. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
8. Цивільне право України: Академічний курс : підручник: у 2 т. / за заг. ред. Я. М. Шевченко. Т. 2. Особлива частина. К.: Концерн «Вид. дім «Ін Юре», 2004. 408 с.
9. Цивільне право України: У 2 т. Т.2 : Підручник / за ред. В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва, В.Л. Яроцький. К.: Юрінком Інтер, 2004. 552 с.
10. Шимон С. І. Цивільне право України [Текст]. У 2 ч. Ч. 2: навч.- метод. посіб. / С. І. Шимон. К.: КНЕУ, 2006. 312 с.

Допоміжна

1. Алексій Р.В. Проблемні аспекти визначення суб'єкта звернення до суду при розгляді справ про визнання недійсними правочину з вадами волі // *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 2. С. 58 – 61. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/2_2019/14.pdf.
2. Анатійчук В.В, Захист майнових прав на об'єкти будівництва за договором купівлі-продажу // *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 3. С. 96-98. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/3_2018/26.pdf.
3. Гнатів О.Б. Захист права власності на об'єкти нерухомості у договірних зобов'язаннях шляхом переведення прав і обов'язків покупця у разі продажу частини у спільній частковій власності // *Порівняльно-аналітичне право*. 2021. № 4. С. 98-100. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/4_2021/24.pdf.

4. Киричук А.С., Слободинська О.А. Правова природа інтелектуальної власності у контексті цивільних правовідносин // *Порівняльно-аналітичне право*. 2023. № 1. С. 108 – 110. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/1_2019/30.pdf.

5. Коломієць К.В. Особливості виконання боржником обов'язків за договором факторингу // *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 1. С. 111 – 113. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/1_2019/31.pdf.

6. Коломієць К.В. Особливості виконання боржником обов'язків за договором факторингу // *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 1. С. 111 – 113. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/1_2019/31.pdf.

7. Костяшкін І.О. Теоретико-правове забезпечення договорів переведення боргу // *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 2. С. 86-89. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/2_2018/23.pdf.

8. Кучерук К.І. Правова природа договору лізингу та його особливості // *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 1. С. 99-101. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/1_2018/27.pdf.

9. Марченко О.В., Чигрин В.Д. Окремі аспекти класифікації договорів майнового страхування // *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 4. С. 103-105. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/4_2017/29.pdf.

10. Мороз М.В. Розмежування договорів факторингу та відступлення права вимоги (на матеріалах судової практики) // *Порівняльно-аналітичне право*. 2022. № 4. С. 109-111. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/4_2022/31.pdf.

11. Рассказова В.В. Місце і значення відступного у цивільному праві України // *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 5. С. 147-149. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/5_2018/40.pdf.

12. Святошнюк А.Л. Окремі аспекти договірної регуляції у цивільному праві України // *Порівняльно-аналітичне право*. 2023. № 5. С. 150-152. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/5_2023/41.pdf.

13. Слома В.М. Множинність суб'єктів у зобов'язаннях із заподіяння шкоди // *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 6. С. 139-141. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/6_2017/40.pdf.

14. Тупицька Є.О. Категорія грошового боргу та боргових грошових зобов'язань у цивільному праві // *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 4. С. 115-117. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/4_2017/33.pdf.

15. Чепис О.І., Кекерчець М.І. Трансферний контракт як непоіменований договір у цивільному праві України // *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 1. С. 118-122. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/1_2018/33.pdf.

16.Юнін О.С. Цивільно-правова характеристика договору охорони фізичної особи // *Порівняльно-аналітичне право*. 2022. № 6. С. 148-150. Режим доступу: <http://www.pap.in.ua/index.php/arhiv-vidannja/99>.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Верховна Рада України: Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.rada.gov.ua>

2. Верховний Суд: Офіційний веб-сайт URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>

3. Міністерство юстиції України: Офіційний веб-сайт URL: <http://www.minjust.gov.ua>

4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Офіційний веб-сайт URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА №3
з цивільного права
(особлива частина)

Студента(ки) 4-го курсу (т.н. 4 р. 9 м.)
1 групи ОР «бакалавр»
спеціальності 081 «Право»
Іваненко С. К.
Шифр 341

м. Черкаси - 2023 рік